

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

Державного податкового університету,

29.06.2023 № 14

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ Державного податкового
університету

05.07.2023 № 812

**КОДЕКС
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ДЕРЖАВНОГО ПОДАТКОВОГО УНІВЕРСИТЕТУ
(нова редакція)**

Розглянуто і схвалено

Науково-методичною радою

Державного податкового університету

20.06.2023 № 9

Ірпінь 2023

Пreamбула

Університетська спільнота Державного податкового університету (далі – Університет), усвідомлюючи відповідальність за формування сприятливого академічного середовища, вважаючи своїм обов'язком формування системи демократичних відносин між членами університетської громади для забезпечення дієвого освітнього середовища, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення іміджу Університету, зобов'язується виконувати цей Кодекс.

1. Загальні положення

1.1. Кодекс академічної доброчесності (далі – Кодекс) Університету є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, встановлює моральні принципи і загальні етичні норми у відносинах між представниками університетської спільноти під час виконання ними своїх обов'язків, визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньої та наукової діяльності здобувачами вищої освіти, педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та іншими категоріями співробітників з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

1.2. Забезпечення академічної доброчесності в Університеті є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та включає:

1) заходи та засоби, що спрямовані на формування культури академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу та наукової діяльності: менеджменту Університету, здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників, інших співробітників, у тому числі шляхом ознайомлення учасників освітнього процесу із поняттями та вимогами академічної доброчесності;

2) підписання декларацій про академічну доброчесність учасниками освітнього процесу та наукової діяльності, які є невід'ємною частиною Кодексу;

3) виявлення порушень академічної доброчесності;

4) порядок прийняття відповідних рішень за порушення академічної доброчесності.

1.3. Стратегічною метою Кодексу є формування в Університеті атмосфери академічної свободи, відповідальності та взаєморозуміння; створення сприятливого середовища для реалізації інтелектуального, професійного та особистісного потенціалу всіх учасників освітнього процесу; підвищення на цій основі якості надання освітніх послуг, конкурентоздатності та позитивного іміджу Університету.

1.4 Кодекс спрямований на дотримання високих професійних стандартів в

усіх сферах діяльності Університету, зокрема освітній, науковій, лідерській, управлінській, а також на підтримку сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та визначає правила і норми академічної доброчесності, етичної поведінки, професійного спілкування працівників та здобувачів вищої освіти Університету.

1.5. Кодекс базується на фундаментальних принципах Великої Хартії Університетів, керівних принципах IAU-MCO (International Association of Universities and the Magna Charta Observatory) щодо інституційного етичного кодексу вищої освіти, Європейській хартії дослідників, Берлінській декларації про відкритий доступ до знань у науці та гуманітарній сфері, Бухарестській декларації етичних цінностей та принципів вищої освіти у Європі, рекомендацій SAIUP, Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти.

Академічні цінності, основні принципи, заходи з формування й підтримки культури академічної доброчесності університетської спільноти та порядок перевірки і розгляду порушень визначаються відповідно до норм Конституції України, законів України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного кодексу України, Статуту Державного податкового університету, Кодексу честі та корпоративної етики Державного податкового університету, Положення про академічну доброчесність Державного податкового університету, Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Державному податковому університеті та інших нормативних документів, а також із використанням досвіду провідних зарубіжних і вітчизняних закладів вищої освіти.

1.6. У Кодексі поняття й терміни застосовуються у такому значенні:

академічна доброчесність – це система етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання й провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

конфлікт інтересів – суперечність між приватними інтересами членів університетської спільноти та їх посадовими обов'язками;

педагогічна етика – сукупність норм і правил поведінки науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, спираючись на які запроваджуються високі моральні стандарти педагогічної діяльності та будуються взаємовідносини, зумовлені освітньою діяльністю;

приватний інтерес – будь-який майновий (комерційний) чи немайновий інтерес особи, зокрема зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами;

університетська спільнота – науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в Університеті; фахівці-практики або інші особи, які залучаються до освітнього процесу за освітніми програмами; співробітники Університету;

менеджмент Університету – керівники структурних підрозділів, декани факультетів, директори навчально-наукових інститутів, проректори, ректор, інші керівники, які дотичні до координації, організації, забезпечення освітнього процесу або наукової діяльності Університету.

2. Фундаментальні цінності та принципи академічної доброчесності

2.1. Університетська спільнота при проведенні діяльності має дотримуватися таких основних цінностей:

академічна доброчесність;

колегіальність;

академічна свобода;

відповідальність за використання майна і ресурсів Університету, дбайливе ставлення до навколишнього середовища.

2.2. Члени університетської спільноти дотримуються принципів рівності, справедливості, рівних можливостей, сприяють критичному мисленню, уникають і не допускають жодної форми дискримінації, переслідування, зловживання владою. Толерантність і повага є одним із основних принципів спілкування в університетському середовищі.

2.3. Скарги і заяви, отримані Університетом, розглядаються об'єктивно, неупереджено, прозоро й відповідно до встановлених термінів.

2.4. Університет втілює принцип свободи поглядів на навчання, дослідження та думки, прагнення до правдивих знань, поширення досвіду та інноваційних практик.

2.5. Члени університетської спільноти дотримуються академічної доброчесності й активно застосовують цей принцип у навчанні, викладанні, науково-дослідницькій діяльності, наданні інших освітніх і консультативних послуг.

2.6. Основними фундаментальними цінностями академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, які визначені Міжнародною асоціацією академічної доброчесності, є:

відповідальність – здатність вимірювати та виявляти наслідки вчинку, здійсненого при повній свободі і свідомості, здатність визначати наслідки своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, протистояти проявам академічної недоброчесності, подавати приклади гідної поведінки;

довіра – усі учасники освітньої, наукової діяльності мають впевненість в

чесності та чесноті одне до одного, можуть покластись одне на одного, позбавлені остраху, що результати діяльності може бути вкрадено, кар'єру spaплюжено, а репутацію підірвано;

відвага – схильність до цілеспрямованого відстоювання гідної поведінки та ідей поширення основних цінностей академічної доброчесності в умовах стороннього тиску;

повага – визнання ідей, гідності інших, їхнього фізичного та психічного здоров'я, на благо колегіальності та співпраці з іншими учасниками освітньої, наукової діяльності;

справедливість – неупереджене ставлення до усіх учасників освітнього, освітньо-наукового процесу, позбавлене дискримінації та нечесності;

чесність – обов'язкова основа викладання, навчання, дослідження і роботи, та необхідна передумова повноцінної реалізації довіри, справедливості, поваги та відповідальності. Неприйнятність фальсифікації даних, брехні, списування, обману та інших проявів нечесної поведінки.

2.7. Базові принципи, якими мають керуватися учасники академічної спільноти:

порядність:

основа науково-дослідної та наукової діяльності;

неприпустимість жодних форм обману, наукового шахрайства, плагіату або інших форм нечесної поведінки, які негативно впливають на якість освітньої, наукової, науково-педагогічної діяльності;

верховенство права:

члени університетської спільноти зобов'язані дотримуватися норм і положень чинних нормативно-правових актів, у разі виявлення недоброчесної поведінки цей факт не може замовчуватися, порушники повинні нести відповідальність, згідно з нормами чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів Університету;

відповідальність та дотримання авторських прав:

забезпечення високої якості освітньої діяльності, наукових досліджень на всіх етапах їх здійснення: від початку до оприлюднення результатів;

повага та дотримання норм законодавства про авторське право; посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, результатів наукових досліджень тощо;

усвідомлення можливості настання відповідальності за наукову роботу із завідомо низькою якістю, за використання наукових результатів інших осіб без їх дозволу та без посилань на відповідні джерела, а також за інші порушення авторських прав;

взаємоповага:

врахування права на повагу до людської гідності та гарантування належного ставлення один до одного усіх учасників освітнього процесу та наукової діяльності;

культивування неупередженого ставлення один до одного, справедливого оцінювання результатів освітньої, наукової та науково-педагогічної діяльності;

толерантність та недискримінація:

утвердження і дотримання принципу толерантності у діяльності; визнання, повага та цінування різноманіття наук, сфер дослідницьких інтересів, наукових поглядів та ідей, дослідницьких принципів і методів;

недопущення будь-якої дискримінації з причин гендерної, етнічної, національної приналежності, мови, сексуальної орієнтації, політичних та релігійних поглядів, суспільного чи фінансового статусу, а також на підставі приналежності до певних наукових спільнот чи установ;

прозорість та доступність:

висвітлення своїх напрацювань, навчальних здобутків відповідно до засад відкритої науки, навчальної діяльності;

перевірки на унікальність наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та інших текстових робіт та їх оприлюднення;

академічна грамотність:

засвоєння відповідних теоретичних знань, практичних навичок і вмінь щодо здійснення досліджень, формування наукових результатів, оформлення таких результатів у вигляді наукових праць;

орієнтація на якість:

створення якісного наукового матеріалу на противагу вимогам щодо кількісних характеристик роботи;

надання можливості безперервного вдосконалення професійних навичок;

партнерство та взаємодопомога:

створення атмосфери довіри в середовищі, яке сприяє співпраці та вільному продукуванню нових ідей, розподілу обов'язків та ризиків;

мінімізація міжособистісних конфліктів та сприяння академічній мобільності;

імперативність академічної доброчесності:

неухильне дотримання всіма учасниками академічної спільноти принципів та правил академічної доброчесності, всіх норм, що закладені в Кодексі, вимог законодавства;

доброчесні відносини, що передбачають нетерпимість та несприйняття будь-яких корупційних проявів та інших проявів недоброчесної поведінки.

компетентність і професіоналізм:

університетська спільнота зобов'язана постійно підвищувати рівень

компетентності в роботі та навчанні;

у діяльності університетської спільноти має реалізуватися принцип «освіти впродовж життя»;

постійний професійний розвиток.

3. Політика забезпечення середовища академічної доброчесності

3.1. Університетська спільнота створює та пропагує чіткі та справедливі правила, норми і процедури академічної доброчесності, які є зрозумілими та можуть бути втіленими.

3.2. Університетська спільнота сприяє поширенню конкретних аспектів академічної доброчесності серед усіх учасників освітнього процесу та наукової діяльності.

3.3. Університет забезпечує реалізацію просвітницької діяльності щодо обговорення фундаментальних цінностей академічної доброчесності, висвітлення зв'язку між академічною доброчесністю та широким колом етичних проблем.

3.4. Університет ознайомлює всіх членів спільноти зі стандартами академічної доброчесності та практикує дії, прописані в правилах та нормах, послідовно та прозоро.

3.5. Університет популяризує принципи академічної доброчесності та норми Кодексу за допомогою матеріальних, нематеріальних та інших ресурсів, що належать Університету (у тому числі організація просвітницьких заходів, інформування на вебресурсах, у соціальних мережах тощо);

3.6. Університет розробляє рекомендаційні та регламентуючі матеріали щодо заходів, спрямованих на розвиток культури академічної доброчесності, зменшення кількості проявів неетичної поведінки та проявів академічної недоброчесності;

3.7. Університет сприяє дотриманню норм і правил академічної доброчесності.

3.8. Університет роз'яснює та підтримує неупереджені та прозорі системи розгляду порушень академічної доброчесності.

3.9. Університет систематично здійснює моніторинг і оцінку ефективності правил і норм, процедур та практик доброчесності.

3.10. Університет вживає заходи для ознайомлення всіх учасників освітнього процесу із поняттями та вимогами академічної доброчесності шляхом включення відповідного матеріалу до робочих програм навчальних дисциплін, проведення окремих лекцій, семінарів, тренінгів, індивідуальних консультацій тощо.

3.11. Університет реалізує принцип «нульової толерантності» до порушень

академічної доброчесності.

3.12. Неприпустимими для університетської спільноти є такі порушення академічної доброчесності:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- хабарництво;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;

протиставлення приватних інтересів інтересам Університету та педагогічної, науково-педагогічної спільноти;

надання здобувачам вищої освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на науково-педагогічного працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

4. Політика академічної доброчесності в Університеті

4.1. Члени університетської спільноти повинні діяти етично, справедливо та законно, проводячи свою діяльність в Університеті та за його межами, приймати рішення відповідно до законів та інших нормативно-правових актів. Члени університетської спільноти повинні діяти добросовісно з вітчизняними та міжнародними партнерами.

4.2. Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин університетською спільнотою передбачає:

- обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності;

- дотримання моральних норм та правил етичної поведінки;

- дотримання норм чинного законодавства у сфері освіти і науки та інтелектуальної власності (не чинити правопорушень і не сприяти їхньому скоєнню іншими особами);

- відповідальне ставлення до своїх обов'язків, своєчасне та сумлінне їх виконання;

- дотримання корпоративної культури та поваги до всіх учасників освітнього процесу;

- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку усіх учасників

освітнього процесу та наукової діяльності;

негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) залежно від власного підпорядкування та типу порушення для здійснення ними відповідного реагування;

несення академічної відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин;

надання достовірної інформації про власну діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності університетською спільнотою;

протидія конформізму, захист свободи думки, засудження цензури.

4.3. Вимоги щодо дотримання академічної доброчесності включаються до контрактів, що укладаються з науково-педагогічними, науковими, педагогічними працівниками.

4.4. З метою дотримання норм академічної доброчесності при зарахуванні на навчання здобувачів вищої освіти та при прийомі на роботу наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників Університет ознайомлює їх з положеннями Кодексу академічної доброчесності Державного податкового університету. При цьому члени університетської спільноти підписують Декларацію про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти Державного податкового університету (додаток 1) та Декларацію про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника Державного податкового університету (додаток 2) відповідно.

Процедура ознайомлення та підписання вказаних вище Декларацій визначена Положенням про академічну доброчесність в Державному податковому університеті.

5. Види академічної відповідальності за порушення вимог академічної доброчесності

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності є водночас особистим обов'язком кожного та спільною справою університетської громади загалом. Кожен член університетської академічної спільноти – здобувач, науково-педагогічний, педагогічний працівник, дослідник, керівник, інші учасники освітнього та наукового процесів – відповідальний за дотримання принципів академічної чесності в освітній, викладацькій та науковій діяльності.

Для менеджменту Університету визначено такі види академічної відповідальності (відповідно до законодавства):

попередження;

позбавлення права входити до дорадчих органів Університету;
позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Для здобувачів вищої освіти визначено такі види академічної відповідальності:

попередження;
зниження оцінки за виконане завдання;
надання додаткового завдання;
повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, екзамену тощо);
позбавлення академічної стипендії;
повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
відрахування з Університету.

Для науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників визначено такі види академічної відповідальності:

попередження;
зниження рейтингових балів у рейтинговому оцінюванні;
позбавлення права наукового керівництва на визначений період;
відмова у присудженні освітньо-наукового, наукового ступеня, чи присвоєнні вченого звання;
позбавлення присудженого освітньо-наукового, наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

Крім академічної відповідальності до науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників, менеджменту, можуть застосовуватися дисциплінарні стягнення:

догана;
звільнення з посади.

6. Прикінцеві положення

6.1. Основні питання щодо понять, форм прояву та інших особливостей втілення академічної доброчесності в освітній діяльності Університету, формування загальноуніверситетської культури академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу, проблеми моніторингу, контролю за дотриманням вимог академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу та їх відповідальності за вчинення дій, що кваліфікуються як академічна недоброчесність (будь-яких видів та форм), визначаються Положенням про академічну доброчесність в Державному податковому університеті та

Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Державному податковому університеті, Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Державного податкового університету.

6.2. Цей Кодекс затверджується Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом Університету.

6.3. Зміни та/або доповнення до цього Кодексу вносяться в порядку, встановленому для його прийняття.

6.4. У разі внесення змін до нормативних актів, що регулюють відносини, визначені в цьому Кодексі, застосуванню підлягають норми законодавства України до моменту внесення відповідних змін до цього Кодексу.

Проректор з навчально-методичної роботи

Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Голова студентського парламенту

Олександра ІЛЬНИЦЬКА

Завідувач навчально-методичного відділу

Ірина КАЧУР

Д.ю.н., професор кафедри приватного права

Наталія НОВИЦЬКА

В.о. заступника декана факультету
податкової справи, обліку та аудиту

Алла САВЧЕНКО

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності
здобувачем вищої освіти
Державного податкового університету

Я, _____ (ПІБ здобувача)

(статус-приналежність: група, факультет/інститут, рік вступу)

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй навчально-науковій, творчій діяльності буду дотримуватися зазначених в Кодексі академічної доброчесності та Кодексі честі та корпоративної етики Державного податкового університету (далі — Університет) основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, а також загальнолюдських норм моралі.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

дотримуватися норм чинного законодавства України у сфері освіти, науки, інтелектуальної власності та нормативної бази Університету; дотримуватися культури взаємовідносин з усіма учасниками академічної спільноти та іншими працівниками Університету;

дотримуватися етичних норм власної поведінки, професійного спілкування та діяти згідно з базовими принципами академічної доброчесності; обов'язково реалізовувати вимоги академічної доброчесності в процесі освітньої та навчально-наукової діяльності;

уникати будь-яких видів та форм академічної недоброчесності у власній освітній практиці та правомірно перешкоджати таким проявам в діяльності інших здобувачів, учасників освітнього процесу;

не допускати вчинків та дій (бездіяльності), що можуть ставити під сумнів особисту чесність, порядність та сумлінність.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ

з політикою Університету щодо поваги до моїх авторських прав, неприпустимості академічного плагіату в моїх навчальних та кваліфікаційних роботах та надаю свою згоду на безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою системи UniCheck, а також їх обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в інституційному репозитарії Державного податкового університету.

УСВІДОМЛЮЮ,

що повинен буду нести академічну відповідальність і до мене можуть бути застосовані заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно до нормативних документів Університету та чинного законодавства України.

(дата)
(підпис)

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності
науково-педагогічного, наукового, педагогічного працівника
Державного податкового університету

Я,
(прізвище, ім'я, по батькові працівника)
(посада, назва структурного підрозділу)

як учасник академічної спільноти Державного податкового університету (далі - Університет), розуміючи важливість і необхідність моєї особистої участі в реалізації державної та університетської політики доброчесності, усвідомлюючи її значення для забезпечення якості вищої освіти

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй освітній, науковій, професійній діяльності буду дотримуватись основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин, норм, затверджених у Кодексі академічної доброчесності та Кодексі честі та корпоративної етики Університету, чинному законодавстві України.

ОЗНАЙОМЛЕНИЙ з політикою Університету щодо поваги до моїх авторських прав, неприпустимості академічного плагіату в моїх навчальних, методичних та інших роботах та надаю свою згоду на безпосередню перевірку моїх робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою системи UniCheck, а також їх обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в інституційному репозитарії Державного податкового університету.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

неухильно дотримуватись норм чинного законодавства у сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів та визначених законодавчою базою норм академічної доброчесності;

протидіяти конформізму, особливо за умови порушень академічної доброчесності в усіх формах та видах;

не чинити будь-яких ганебних дій, які можуть вплинути на репутацію колег; на власному прикладі переконувати здобувачів та молодих науковців у прерогативі етики та моральності у професійній діяльності;

не допускати та проявляти крайню неприязнь до усіх можливих виявів упередженості, протекціонізму, некоректних висловлювань, недобррозичливості у професійній сфері;

запобігати порушенням академічної доброчесності як з боку здобувачів, так і з боку колег - учасників академічної спільноти;

повідомляти про порушення норм академічної доброчесності посадовим особам та відповідальним службам Університету;

об'єктивно оцінювати результати освітньої діяльності здобувачів, активно сприяти формуванню в них високого рівня академічної культури;

уникати зловживань посадовим становищем, неправомірної вигоди та поведінки, що ставить під сумнів особисту чесність і сумлінність професійної діяльності.

УСВІДОМЛЮЮ,

що у разі порушення принципів академічної доброчесності, етики академічних взаємовідносин, визначених нормативними актами Університету та чинним законодавством України, до мене можуть бути і будуть застосовані заходи дисциплінарного характеру і я буду нести академічну відповідальність.

(дата)
(підпис)